

Verksamhetsberättelse 2012, planerad verksamhet 2013-2014 och budget 2013

**För Nationellt resurscentrum för biologi och bioteknik (Bioresurs)
Institutionen för biologisk grundutbildning, Uppsala universitet**

Bakgrund

Regeringen beslutade i december 2001 att avsätta medel för inrättandet av Nationellt resurscentrum för biologi och bioteknik. Verksamheten vid centret startade hösten 2002 som ett samarbete mellan Uppsala universitet och SLU. Centret är en separat resultatenhet inom Institutionen för biologisk grundutbildning med egen föreståndare.

De övergripande uppgifterna för Bioresurs är att bidra till höjd kompetens, intresse och motivation inom områdena biologi och bioteknik hos lärare i förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning i hela landet.

Översikt verksamhet 2012

Det löpande arbetet vid Bioresurs, som innebär bl.a. produktion av tre nummer av tidningen Bi-lagan, utveckling av den egna webbsidan, genomförande av kurser och deltagande i möten och konferenser, utgör en stor del av resurscentrums verksamhet. Bioresurs har under året arbetat med ett uppdraget från Skolverket att utforma en webbportal för lärare i förskola och grundskola F-6.

Ledningsgrupp

I ledningsgruppen för centret har under 2012 ingått följande representanter från Uppsala universitet, SLU, Skolverket och Biologilärarnas förening:

- Uppsala universitet: Torgny Persson, ordf. i ledningsgruppen, prefekt vid Inst. för biologisk grundutbildning
Ordinarie Dan Larhammar, prof. i molekylär cellbiologi, Inst. för neurovetenskap
Ersättare Maria Orvehed, samverkanskoordinator, avd. för Kommunikation och externa relationer (t.o.m. 31 oktober).
Ingela Frost, universitetslektor vid Inst. för biologisk grundutbildning (adjungerad)
Elisabeth Långström, informatör vid Inst. för biologisk grundutbildning (adjungerad)
- Biologilärarnas förening: Ordinarie Minna Panas, ordf. i BF, lärare i grundskola och ersättare Christina Broman, gymnasielärare
- Skolverket: Ordinarie Jan Sydow, enhetschef, Gymnasieenheten (t o. m 14 september 2012) och Per Kornhall, undervisningsråd, Undervisningsstödsenheten, med ansvar för naturvetenskap och teknik (t.o.m. juni 2012). Ordinarie Paula Starbäck, Gymnasieenheten, fr.o.m. 14 september 2012. Ersättare Christina Polgren, enhetschef vuxenenheten, fr. o m 5 november 2012.
- SLU: Ordinarie Mikael Pell, prof. Inst. för mikrobiologi, ersättare Lars-Erik Lindell, Grants office

Ledningsgruppen har haft fyra protokollförda sammanträden under 2012.

Ekonomi

Grundanslag Utbildningsdepartementet

Regeringen har årligen avsatt medel i budgetpropositionen till resurscentrums verksamhet. Summan som ursprungligen var 1 500 000 kr per år har skrivits upp motsvarande ökningen i konsumentprisindex. För 2012 motsvarar detta 1 792 tkr.

Uppsala universitet

Sammanlagt bidrag från Uppsala universitet omfattar 1 455 tkr, varav 505 tkr utgör lokalhyra för administrativa lokaler.

SLU

SLU bidrar i form av tjänster med ca 200 000 kr.

Uppdrag och bidrag från Skolverket:

Bioresurs har projektansvaret för att i samarbete med nationella resurscentra i fysik, kemi och teknik, bygga en webbsida utifrån de nya styrdokumenterna för förskola och grundskola F-6. För genomförande av uppdraget erhöles 1 000 000 kronor att disponera under perioden december 2010 till december 2012. Ett fortsatt uppdrag, med tilldelning 1 300 000 kr, som sträcker sig fram till november 2013, beviljades i november 2011.

Ingående balans 1 januari 2012: 2 537 tkr

Personal

Föreståndare Britt-Marie Lidesten, 100 %

Lena Ekbohm, projektanställd informatör 100 %

Malin Planting, tillsvidareanställd informatör 50 %, tjänstledig fr.o.m. april 2011

Kerstin Westberg, tillsvidareanställd informatör 60 %

Ammie Berglund projektanställd informatör 50 % fr.o.m. augusti 2012

Tillkommer del av tjänster för administrativt stöd.

Bi-lagan

Bioresurs ger ut tidningen Bi-lagan med tre nummer per år, en tidning för skolans pedagoger om undervisning och lärande inom biologi/bioteknikområdet. Tidningen har ett blandat innehåll med artiklar som ger stöd och inspiration. Nummer två är en läsårskalender där varje månadsuppslag innehåller något praktiskt och konkret för framför allt lärare som under visar i förskola och i början av grundskolan.

Upplaga och målgrupper:

Nr 1

- Upplaga 12 000
- Målgrupper: gy, gr 6-9, vux, sameskolor, specialskolor, prenumeranter
- Kostnad: 29 tkr (tryckning), 28 tkr (porto)

Nr 2 Tema Mat, kalender

- Upplaga 19 000
- Målgrupper gy, gr 1-3, gr 4-6, gr 7-9, vux, sameskolor, gymnasiesärskola, obligatorisk särskola, sårvux, specialskolor, prenumeranter
- Kostnad: 38 tkr (tryckning), 41 tkr (porto)

Nr 3

- Upplaga 12 500

- Målgrupper: gy, gr 6-9, vux, sameskolor, , specialskolor, gymnasiesärskola sårvux, prenumeranter
- Kostnad: 32 tkr (tryckning), 40 tkr (porto)

Artikelförfattare

I de olika numren av Bi-lagan har flertal personer medverkat från främst universitet och skolor, men många artiklar har också skrivits av personal från Bioresurs.

Målgrupper (antal artiklar eller sidor)

Nr 1 och 2 innehåller 24 sidor och nr 3 har 48 sidor. En uppskattad fördelning av artiklarna i de tre tidningarna på olika målgrupper framgår av följande. Många av artiklarna har ett innehåll som passar lärare som undervisar på olika stadier och som därför har placerats i fler än en av målgrupperna.

Förskola och gr 1-6 : 43 sidor

Gr 7-9 och gy: 88 sidor

Tillkommer målgrupps oberoende artiklar och kalendersidor, annonser mm

Nyhetsbrev

Bioresurs har skickat ut nyhetsbrev med aktuell information av olika slag till följande målgrupper och antal prenumeranter:

- Förskola, 221 prenumeranter, inget nyhetsbrev
- Grundskola 1-5, 380 prenumeranter, 1 nyhetsbrev
- Grundskola 6-9, 378 prenumeranter, 3 nyhetsbrev
- Gymnasium/vuxenutbildning, 337 prenumeranter, 3 nyhetsbrev

Hemsida

En innehållsrik och för lärare användbar hemsida, www.bioresurs.uu.se, där bl.a. alla artiklar från tidningen Bi-lagan finns tillgängliga. Hemsidan revideras och utvecklas efterhand med syftet att bli alltmer användbar för olika lärargrupper. Totalt antal besökare under 2011 har varit 985 150, varav totalt antal unika besökare 781 496.

Kurser, konferenser och övriga arrangemang

Bioresurs genomför kurser och konferenser för lärare i egen regi eller i samarbete med andra aktörer. Exempel på fortbildningsaktiviteter är de årligen återkommande Bioresursdagarna, kursdagar med fokus på praktiska försök/laborationer för lärare i grundskola och gymnasium. Kurser genomförs på olika platser i landet och har deltagare från norra till södra Sverige.

- Kursdag den 7 maj för lärare från Sollentuna kommun. Kursen hölls på naturskolan i Sollentuna.
- En tvådagarskurs för lärare i gr, gy och naturskola genomfördes i 24-25 september med tema Fisk och sötvattensmiljöer. Föreläsare från Drottningholms sötvattenslaboratorium medverkade. Kursen hölls på Erkenlaboratoriet.
- Medverkan både under höstens Naturvetarkurs, Institutionen för biologisk grundutbildning, Uppsala universitet.
- Bioresurs medverkade med workshops och utställning under Skolforum, Älvsjömässan, under vecka 44.
- Bioresursdagar för gymnasielärare genomfördes i Uppsala 19-20 november. Årets tema var fysiologi. Programmet innehöll föreläsningar och praktiska övningar med koppling till zebrafisk (föreläsare Johan Ledin, Inst. för organismbiologi), sinnesorganens evolution (föreläsare Dan Larhammar, Inst. För neurovetenskap) och människans energiomsättning (föreläsare Roger

Olsson, Inst. för klinisk nutrition och metabolism). Bioresursdagen för lärare i gr 7-9 ägnades åt människans energiomsättning (föreläsare Roger Olsson, Inst. för klinisk nutrition och metabolism)..

- Nationellt resurscentrum för biologi och bioteknik firade 10-årsjubileum den 5 december med inbjudna deltagare från olika håll i landet och medverkanden från Uppsala universitet och Skolverket.

International Biology Olympiad

Bioresurs har organiserat arbetet med det nationella uttagningsprovet till International Biology Olympiad (IBO) 2012 i Singapore, samt genomfört ett tvådagars träningsläger i Uppsala för de fyra bästa eleverna i den nationella tävlingen.

EUSO, European Union Science Olympiad

Bioresurs ingår i den nationella kommittén för EUSO och har aktivt deltagit i det nationella uttagningsprovet till den internationella tävlingen.

Science-On-Stage

Bioresurs deltar i planeringen inför Science-On-Stage; en nationell uttagning av projekt inför den internationella konferensen för lärare.

Svenska juniorvattenpriset

Bioresurs deltar i juryarbetet för Svenska juniorvattenpriset (Swedish Water Institute).

Utmaningen

Utmaningen för år 2012 innebar att barnen/elever i förskola och grundskola åk 1-6 skulle följa ett träd under hela året. 30 skolor/klasser anmälde sig till Utmaningen. Bland dem som anmält sig före den 1 mars lottades fem fågelholkar ut. Redovisningar från klasser/förskolor publicerades i Bi-lagan nr 3 2012 och ytterligare ett redovisningar har lagts ut på Bioresurs webbsida.

Samarbetspartners

Bioresurs har under 2012 samarbetat med ett flertal myndigheter, organisation och företag, som har intresse av skolan, bland andra:

Biologilärarnas förening
Biotopia
Kemilärarnas resurscentrum
Kungl. vetenskapsakademien
Nationellt centrum för matematikutbildning
Nationellt resurscentrum för fysik
Centrum för tekniken i skolan
Naturskoleföreningen
Skolforum
Skolverket
SLU, t.ex. ArtDatabanken
Svenska fysikersamfundet
Svenska kemistsamfundet
Swedish Water Institute
Universitet och högskolor, olika institutioner
Vetenskapshus
Vetenskapsfestivalen, Göteborg
Visualiseringscentrum, Norrköping

Planerad verksamhet 2013

Verksamheten för 2013 innebär löpande arbete som i huvudsak motsvarar arbetet under 2012. Vi kommer att producera tre nummer av tidningen Bi-lagan, fortsätta arbetet med att utveckla den egna webbsidan, genomföra kurser, delta i möten och konferenser och genomföra externa uppdrag.

Ekonomi

Se bifogad fil.

Personal

Lena Ekblom, slutar sin anställning den 10 april.

Rekrytering av personal till en tidsbegränsad tjänst med omfattning 50 % planeras.

Ett urval av kurser och konferenser:

- Tre NO-biennaler kommer att genomföras under 2013 i samarbete med Nationellt resurscentrum för fysik och Kemilärarnas resurscentrum och med stöd av Skolverket. Biennalen i Växjö 9-10 april genomförs i samarbete med Linnéuniversitetet, biennalen i Umeå i samarbete med Umeå universitet och biennalen i Karlstad 7-8 oktober i samarbete med Karlstads universitet. Biennialerna vänder sig till lärare i grundskolan med ett omväxlande tvådagarsprogram.
- Vi medverkar med workshops och utställning i Skolforum, Älvsjö mässan.
- Årets Bioresursdagar för gymnasielärare planeras till 19-20 november med tema systematik och genteknik. Bioresursdagen för lärare i 7-9 genomförs den 27 november med tema fortplantning.
- Kurser med tema svamp planeras i samarbete med SLU.

Uppdrag/projekt:

- Avtalet med Skolverket att bygga en webbsida för förskola och grundskola 1-6 avrapporteras 1 november.
- Ett projekt på uppdrag av Skolverket, som innefattar fortbildning av lärare som arbetar på grundläggande vuxenutbildning samt särskola för vuxna på grundläggande nivå, kommer att genomföras under året.
- I samarbete med Kungl. Vetenskapsakademien genomförs ett projekt att ta fram ett webbaserat material för skolan med fokus på GMO och växter.
- Bioresurs kommer att medverka på olika sätt i det projekt som Skolverket genomför 2012-2016 inom naturvetenskap-teknik-området, som bland annat omfattar utbildning av kommunala NT-utvecklare.
- Bidrag från Skolverket ges till produktion av nummer 2 av tidningen Bi-lagan.

Bioresurs kommer som tidigare att medverka i arbetet med de nationella uttagningarna till International Biology Olympiad och European Union Science Olympiad, samt medverka i juryn för Svenska juniorvattenpriset och vid planeringen av Science-On-Stage.

Utmaningen 2013

Årets utmaning till lärare i förskola och grundskola F-6 gäller att genomföra projekt med tema fåglar.

Planerad verksamhet 2014

Planeringen för 2014 omfattar i huvudsak det löpande arbete som vi har bedrivit under 2012 och planerar för under 2013, vilket innefattar produktion av tre nummer av Bi-lagan, utveckling av Bioresurs webbsida och webbportalen Teknik&Natur, genomförande av Bioresursdagar och andra kurser och konferenser, samt arbete med externa uppdrag och projekt.

Ekonomi

Beträffande ekonomin utgör det förväntade grundanslaget från Utbildningsdepartementet en grund för verksamheten, men helt avgörande för omfattningen av vårt arbete är bidrag från Uppsala universitet och externa bidrag från framför allt Statens skolverk. För närvarande finns inte några uppgifter om externa bidrag under 2014.

Personal

Ammie Berglunds projektanställning upphör i augusti 2014.

Eventuellt förändrad organisation

I regeringens proposition 2012/ 13:30 *Forskning och Innovation* uppmärksammas behovet av att stödja ämnesdidaktisk forskning och sprida relevant forskning inom området till skolan. I propositionen föreslås att ett ämnesdidaktiskt centrum inrättas vid något universitet och att en samordning görs med de nationella resurscentrumen i biologi/bioteknik, fysik, kemi och teknik. De berörda universiteten i Uppsala, Lund, Stockholm och Linköping har förordat att de nationella resurscentrumen ska finnas kvar inom respektive universitets organisation men med en ökad samordning. Enligt uppgift från handläggare på Utbildningsdepartementet förväntas ett beslut om en eventuell förändrad organisation under 2013.

Under 2012 har Bioresurs medverkat i ett flertal möten på Utbildningsdepartementet och med andra berörda kring frågan. En planering har under en tid pågått vid Uppsala universitet med avsikt att ta fram underlag för en intresseanmälan till Utbildningsdepartementet att åta sig samordningsansvaret för ett ämnesdidaktiskt centrum och en sådan intresseanmälan skickades in i mars 2013. En satsning på samordningsansvar har fått starkt stöd av berörda inom Uppsala universitet och skulle också ge goda möjligheter att stärka samordningen av naturvetenskapligt inriktad ämnesdidaktik inom universitetet.

Det går inte att i dagsläget förutse hur ett eventuellt beslut om samordning av de nationella resurscentrumen kommer att se ut, men man kan förvänta sig att ekonomin för Bioresurs kommer att vara skild från ett eventuellt ämnesdidaktiskt centrum och att det grundläggande arbetet vid Bioresurs kommer att fortgå eftersom behovet av de tjänster som Bioresurs erbjuder skolor är mycket efterfrågade.

Uppsala 15 mars 2012

Britt-Marie Lidesten, föreståndare
Nationellt resurscentrum för biologi och bioteknik